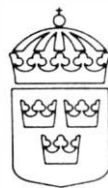


Motion till riksdagen

1988/89:Sf2

av Sten Svensson m.fl. (m)

med anledning av prop. 1988/89:33 om avgifter för pensionärer vid sjukhusvård



Mot.
1988/89
Sf2-7

I proposition 1986/87:100, bil. 7 (socialdepartementet), föreslogs att rätten till 365 dagars avgiftsfri sjukhusvård för ålderspensionärer skulle tas bort fr. o. m. den 1 juli 1987. Detta skulle ske genom en ändring av 17 § i hälso- och sjukvårdslagen. Ett av de anförda motiven var att ATP-pensionärerna blivit allt fler och att folkpensionsförmånerna successivt förbättrats.

Riksdagen tillbakavisade förslaget under hänvisning till skäl som anfördes från bl.a. vår sida. Vi återkommer strax till detta.

Gällande avgiftsregler

En ålders- eller förtidspensionär, som förbrukat det avgiftsfria året, får nu erlägga 55 kr. i avgift per dag. Nedsättning av avgiften kan göras. En sådan nedsättning, torde, när den sker, främst anknyta till behovet av egen bostad och/eller medel för rehabiliteringsinsatser.

De differentierade vårdavgifterna

Mellan den 1 januari 1982 och den 1 april 1986 gällde att sjukvårdshuvudmännen hade rätt att ta ut differentierade avgifter av utförsäkrade pensionärer. Före den 1 januari 1982 gällde i princip samma avgiftsregler som nu för pensionärer i sluten sjukvård. De differentierade avgifterna hade ingen annan formell begränsning än det avgiftstak, som sätts av självkostnaden. Riksdagsbeslutet, som möjliggjorde differentierade vårdavgifter, förutsatte dock uttryckligen stor varsamhet och generositet vid tillämpningen.

Från moderat sida riktade vi i såväl riksdag som landsting tidigt kritik mot de differentierade avgifterna vid sjukhusvård. Det är en orimlig ordning när de som har de lägsta inkomsterna skall betala de högsta avgifterna. Vi strävar efter att pensionärer över huvud taget inte skall försäkras ut. Alla, även pensionärer, bör omfattas av rätten till av den allmänna försäkringen ersatt sjukhusvård. Vi förordar en allmän, obligatorisk sjukvårdsförsäkring som tillgodoser detta krav och som följer patienten oavsett om denne väljer att vårdas i offentlig eller enskild vård. I ett sådant system garanteras alla rättvisa avgifter.

Vi hälsade visserligen borttagandet av de differentierade vårdavgifterna med tillfredsställelse. Våra ansträngningar hade så långt varit framgångsrika. Men vi ansåg – och anser – inte 55-kronan vara en bra lösning. För de ekonomiskt sämst ställda blir det en förhållandevis hög avgift.

Vår inställning till 1987 års förslag

Mot. 1988/89
Sf2

När regeringen i januari 1987 kom med det inledningsvis nämnda förslaget, att det fria sjukhusåret för pensionärer skulle bort, tillbakavisade vi tanken. Som skäl för detta anförde vi att en principiellt viktig förutsättning måste vara att alla, pensionärer såväl som förvärvsarbetande, skall åtnjuta sjukvård på lika villkor. En allmän, obligatorisk sjukvårdsförsäkring skall stå som garant för detta. Skall man kunna ta bort utförsäkringsåret måste i konsekvensens namn utförsäkringen först avskaffas.

Vi framhöll också att man i avvaktan på den av oss förordade reformering av den allmänna sjukförsäkringen kunde införa en spärregel för pensionärernas sjukhusavgifter, likvärdig med den som gäller de sjukpenningförsäkrade. Det skulle innebära att pensionären alltid skall behålla minst två tredjedelar av pensionen. Möjligheten till särskild avgiftsnedsättning måste dessutom finnas kvar. Detta är nödvändiga förutsättningar för att kunna avskaffa det fria sjukhusåret.

Med anledning av bl.a. den moderata motionen avtog riksdagen regeringens förslag och begärde ett nytt, som tog hänsyn till de synpunkter på behovet av begränsningsregler som framförts vid riksdagsbehandlingen.

Det nya propositionsförslaget

I proposition 33 presenteras nu ett nytt förslag. Detta innebär att det fria sjukhusåret fr.o.m. år 1989 avskaffas för ålderspensionärer. Avgiften för sjukhusvård föreslås utgöra en tredjedel av folkpension, pensionstillskott/ATP. (Kommunalt bostadstillägg ingår inte i underlaget.) Högst skall 55 kr. kunna tas ut i vårdavgift. Men den skall enligt propositionen lägst utgöra 40 kr. För den som gjort undantagande från ATP och således saknar eller har begränsat pensionstillskott föreslås en lägsta avgift på 30 kr.

Vidare menar det föredragande statsrådet, socialminister Gertrud Sigurdson, att det med de föreslagna reglerna inte finns anledning att ha kvar möjligheten till individuell nedsättning med hänsyn till särskilda behov.

Propositionen uppfyller inte kraven

Propositionen uppfyller således inte de krav vi tidigare uppställt som en förutsättning för att avskaffa det avgiftsfria året för pensionärer som vårdas på sjukhus. Pensionärerna får enligt förslaget inte alltid behålla minst två tredjedelar av pensionen. I stället föreslås ett överuttag från dem, som har den sämre betalningsförmågan. Det första tillämpningsåret skulle överuttaget komma att uppgå till nära 60 % för de sämst ställda pensionärerna.

Inte heller tillgodoses kravet på möjlighet till individuell avgiftsnedsättning för att den på sjukhus vårdade pensionären skall kunna behålla sin bostad och/eller för att kunna bestrida rehabiliteringskostnader. Enligt vår mening måste generösa nedsättningsregler vid behov tillämpas, allra helst om det avgiftsfria året avskaffas.

De skäl vi anfört innebär att vi inte kan biträda den utformning förslagen fått i propositionen.

Hemställan

Mot. 1988/89

Sf2

Med stöd av det anförda hemställs

1. att riksdagen beslutar avslå proposition 1988/89:33,
2. att riksdagen beslutar om sjukhusavgifter som uppfyller de i motionen ställda kraven på rättvisa och möjligheter till individuell nedsättning.

Stockholm i oktober 1988

Sten Svensson (m)

Gullan Lindblad (m)

Hans Dau (m)

Karin Falkmer (m)

Ann-Cathrine Haglund (m)

Bertil Persson (m)

Mona Saint Cyr (m)

Karl-Gösta Svenson (m)

Göran Åstrand (m)

Charlotte Cederschiöld (m)

Ingvar Eriksson (m)

Margit Gennser (m)

Ingrid Hemmingsson (m)

Inger René (m)

Per Stenmarck (m)

Ingegerd Troedsson (m)